

पौलस्त्यतनयइत्युक्तमेवार्थं स्पष्टमाह ॥ मुनेरिति ॥ यो मुनिर्विश्रवाब्रह्मणस्तृतीयापत्यं तस्य भगवतो विश्रवसो हंतनय इत्यर्थः ॥ १५ ॥ तं महर्षेस्तनयं ज्ञात्वा दुहितरंतस्मै दातुं रोच
यामास ॥ तत्र वै महाकुलप्रसूतत्वज्ञानकाले ॥ १६ ॥ १७ ॥ धृता धृतगर्भा प्रसूतेत्यर्थः ॥ १८ ॥ १९ ॥ तपोधनाज्जातशापाभिज्ञः दारुणप्रकृतिर्भविष्यतीति श्रुतशापवृत्तान्त इत्यर्थः ॥
तेन हेतुना यद्यस्मै इयंकन्यानदीयते तदा दारुणप्रकृतित्वान्मानि गृह्य बलादपि ग्रहीष्यतीति ज्ञानेन महाकुलप्रसूतत्वज्ञानेन चेत्यर्थः ॥ २० ॥ लब्धां मयेनेति शेषः ॥ २१ ॥ भ्रातृभ्यां

अहंपौलस्त्यतनयो दशग्रीवश्च नामतः ॥ मुनेर्विश्रवसो यस्तु तृतीयो ब्रह्मणो भवत् ॥ १५ ॥ एवमुक्तस्तदारामराक्षसेंद्रेण दानवः ॥ महर्षे
स्तनयं ज्ञात्वा मयो दानवपुंगवः ॥ १६ ॥ दातुं दुहितरंतस्मै रोचयामास तत्र वै ॥ करेण तु करंतस्याग्राहयित्वा मयस्तदा ॥ प्रहसन्प्राह दैत्ये
द्रोराक्षसेंद्रमिदं वचः ॥ १७ ॥ इयं ममात्मजाराजहेमयाऽप्सरसा धृता ॥ कन्यामंदोदरीनामपत्यर्थं प्रतिगृह्यतां ॥ १८ ॥ बाढमित्येव तं
रामदशग्रीवोऽभ्यभाषत ॥ प्रज्वाल्य तत्र चैवाग्निमकरोत्पाणिसंग्रहम् ॥ १९ ॥ सहितस्य मयो रामशापाभिज्ञस्तपोधनात् ॥ विदित्वा तेन
सादत्ता तस्य पैतामहं कुलं ॥ २० ॥ अमोघांतस्य शक्तिं च प्रददौ परमाद्भुतां ॥ परेण तपसालब्धां जघ्निवान् लक्ष्मणं यया ॥ २१ ॥ एवं सकृ
त्वादारान्वैलंकाया ईश्वरः प्रभुः ॥ गत्वा तु नगरीं भार्ये भ्रातृभ्यां समुपाहरत् ॥ २२ ॥ वैरोचनस्य दौहित्रीं वज्रज्वालेति नामतः ॥ तां भार्या
कुंभकर्णस्य रावणः समकल्पयत् ॥ २३ ॥ गंधर्वराजस्य सुतां शैलूषस्य महात्मनः ॥ सरमां नाम धर्मज्ञां लेभे भार्यां विभीषणः ॥ २४ ॥ तीरे
तु सरसो वै तु संजज्ञे मानसस्य हि ॥ सरस्तदामानसं तु ववृधे जलदागमे ॥ २५ ॥ मात्रा तु तस्याः कन्यायाः स्नेहेनाक्रंदितं वचः ॥ सरोमा व
र्धतेत्युक्तं ततः सा सरमा भवत् ॥ २६ ॥ एवं ते कृतदारा वैरेमिरे तत्र राक्षसाः ॥ स्वां स्वां भार्यामुपादाय गंधर्वा इव नंदने ॥ २७ ॥ सह समुपाहरत् ल
तवान् ॥ उदवाहयदिति पाठांतरं ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ सरमाया विभीषणपत्न्यानां मनिर्वक्ति ॥ तीरेत्विति ॥ तदास्यामानससरस्तीरउत्पत्तिकाले ॥ मानसं सरोजलदागमनिमित्तत
स्तच्छिशुपर्यंतं ववृधे ॥ २५ ॥ ततो भीतायाः कन्याया आक्रंदितं श्रुत्वा तस्या मात्रा कन्यास्नेहेन सरोमा वर्धतेत्युक्तं ॥ ततः सा कन्या सरमा भवत् ॥ पृषोदरादित्वात्साधुः ॥ २६ ॥ २७ ॥